

PINGUIN-LEZING 18 februari 1993

Lucie Jellinek

Het onderzoek van de biologe Carolien Scholten begon in de dierentuin van Emmen, waar een groep Humboldt Pinguïns leefden. Hier verdiepte zij zich in het gedrag, de herkenning en het geluid van deze vogels. Zo bleek de Humboldt Pinguïn herkenbaar aan het stippenpatroon op de borst en buik, dat ook na de rui precies hetzelfde terugkomt. Ook bleek dat ze aan land een vast plekje hadden en dat ze aan hun sekse-gedrag herkenbaar waren. Hieruit bleek dat de vrouwtjes om een mannetje vechten, terwijl de mannetjes ongeïnteresseerd toekijken en dat de vrouwtjes na de gevechten hun keuze bepalen. Pinguïns vormen paren voor het leven, maar het komt wel eens voor dat er een slippertje gemaakt wordt. Verder bleek dat de mannetjes voor het nestmateriaal en het nest zorgen.

Het onderzoek bleef niet beperkt tot de Emmer Dierentuin. In Peru kon zij haar onderzoek voortzetten in de buurt van een kolonie Humboldt Pinguïns. Later is zij ook nog eens naar de Falkland Eilanden geweest, waar ze Magelhaen Pinguïns en Rotsspringers heeft bestudeerd.

De dia's geven een goede indruk van de landen en de omgeving van de kolonies van de drie pinguïn-soorten. Pinguïns worden door de meeste mensen met sneeuw en ijs geassocieerd, maar er leven en broeden slechts twee van de zeventien pinguïn-soorten op het ijs van Antarctica, namelijk de Konings- en de Keizerspinguïn. Vermoedelijk hebben andere pinguïn-soorten zich van hieruit via de koude golfstroom verspreid naar Zuid-Amerika, zuidelijk Afrika, zuidelijk Australië en Nieuw-Zeeland.

De meest noordelijke plaats waar ze leven is de Galapagos Eilanden (in de tropen!). Al deze verschillende soorten hebben zich aan het klimaat aangepast en ook hun broedgewoonten zijn aangepast aan het gebied waar ze leven. Zo broeden Rotsspringers op de steile kusten van de Falkland Eilanden. Hun nest bestaat slechts uit een kuiltje van kleine steentjes, terwijl de Magelhaen Pinguïns op de lagere delen van de Falklands, waar de bodem uit turf bestaat, broeden. Zij maken in die turf holen om in te broeden. De Humboldt Pinguïns uit Peru zijn ook holebroeders. De holebroeders leggen per broedseizoen twee eieren, in tegenstelling

tot de Antarctische ijsbewoners, die slechts één ei uitbroeden. Maar alle zeventien pinguïn-soorten blijken typische zeevogels, die zich op het land wat onbeholpen voortbewegen. Ze komen dan ook alleen aan land om te broeden en te ruïen.

Tenslotte kregen we nog een aantal geluiden van verschillende pinguïn-soorten te horen, waarbij ook het verschil in geluiden, die bij bepaalde gedragingen horen, duidelijk gemaakt werden. De lezing werd besloten met een aantal dia's van andere vogelsoorten en zoogdieren uit Peru en de Falklands.